STAND DER MAAN.

8 December . . . . EERSTE KWARTIER.
16 » . . . . . VOLLE MAAN.
23 » . . . . . LAATSTE KWARTIER.
» » . . . . . NIEUWE MAAN.

WATERGETIJDEN.

		Hoog Water.	Laag Water.
24	WOENSDAG . . . 's morg.	12-51	av. 6-51
25	DONDERDAG.	1-42	7-42
26	VRIJDAG	2-33	8-33
27	ZATURDAG	3-24	9-24

SURINAAMSCHE COURANT.

A°. 1834. WOENSDAG, DEN 24sten DECEMBER. N°. 103.

PARAMARIBO.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, den 20 December 1834.

Van wege Zijne Exellentie den Gouverneur Generaal, wordt hiermede bekend gemaakt, dat, ten gevolge van het daaromtrent gedaan verzoek, *Brieven van Manumissie* zijn verleend geworden;

Aan de Slavin *Dorothea*, toebehoord hebbende aan L. A DE MESQUITA.

Aan de Slavin *Betsij*, toebehoord hebbende aan wijle AMIMBA van GUHL.

Aan de Slavin *Carolina*, toebehoord hebbende aan C. J. W. MUNTZ.

Aan de Slavin *Esther*, toebehoord hebbende aan LUCIA van BUTTNER.

Aan den Slaaf *James*, toebehoord hebbende aan wijlen JAMES HARVIE.

Aan de Slavin *Eliza*, toebehoord hebbende aan W. MAC INTOSCH.

Aan de Slavin *Brandina*, toebehoord hebbende aan H. G. TANNEN.

Aan de Slaven *Minerva* en *Louis*, toebehoord hebbende aan N. G. VLIER.

Aan de Slavin *Christina*, toebehoord hebbende aan L. P. GENIETS.

Aan den Slaaf *Adriaan*, toebehoord hebbende aan A. S. VAN COERLAND.

Aan de Slavin *Lena*, toebehoord hebbende aan W. C. PATER.

Aan de Slavin *Seraphina*, toebehoord hebbende aan EUROPA van POSTUMA van GODEFROIJ.

Aan de Slaven *Maria* en *John*, toebehoord hebbende aan wijlen J. E. VAN OMNA.

Aan de Slaven *Esau* en *Fortuin*, toebehoord hebbende aan M. C. van MENKE

Aan de Slaven *Hendrik*, *Willem* en *Lena*, toebehoord hebbende aan M. ECKHARDT, huisvrouw van J. J. DE MESQUITA.

Aan de Slaven *Lotje*, *Elisabeth* en *Leendert*, toebehoord hebbende aan wijlen O. C. DIJKHUIJZEN.

Aan de Slavin *Elisabeth*, toebehoord hebbende aan J. F. MEIJER.

Aan de Slavin *Cristina*, toebehoord hebbende aan W. C. KENNEDIJ; — en dat gemelde gemanumitteerden voortaan zullen heeten:

MAGDALENA DOROTHEA EVENBLIJ.
MAGDALENA ELISABETH OLDENDORP.
CAROLINA SUSANNA JACOBA WEVERSHOOFD.
DOROTHEA ESTHER ANDIJK.
JAMES WESTWOUD.
ELIZA SCHELLINGHOUT.
BRANDINA OOSTEREND.
CLASINA VAN LIMMEN.
LOUIS VAN LIMMEN.
CHRISTINA WESTERLEE.
ABRAHAM ADRIAAN VAN DER BILT.
HELENA SNEEK.
SERAPHINA RIJPERKERK.
MARIA NIEUWVLIET.
JOHAN VOORBURG.
JACOB HOOGMADE.
FRANCISCUS XAVERIUS SCHOONDIJK.
HENDRIK JOHANNES MIDWOUDE.
FREDRIK VAN KOEDIJK.
WILHELMINA HELENA ABBEKERK.
CHARLOTTE VAN ERMELO.
ELISABETH SUSANNA VAN ERMELO.
LEENDERT GERRIT KAREL VAN ERMELO.
HENDRIKA ELISABETH WORMERVEER.
CHRISTIANA ESTHER ZUHLSDORF.

De Gouvernements Secretaris,
G. A. VAN DER MEE.

ADVERTENTIËN.

NIEUWSTIJDINGEN.

EXTRACTEN uit de NIEUWE AMSTERDAMSCHE COURANTEN, tot en met 10 November.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 26 October.

Eene heden uit Bayonne ontvangen depeche deelt de volgende bijzonderheden mede aangaande het gevecht van Abarzusa, over hetwelk de carlisten sedert eenige dagen zoo veel gerucht maken.

Den 14den, terwijl de afdeelingen der Koningin naar Haro in aantogt waren, alwaar zij Zumala Carreguy dachten te ontmoeten was deze laatste, hun verschijnen niet afwachtende, wederom naar Santa Cruz de Campezo geweken, en aan de stedelijke milicie van Haro en Brienne eenige geweren te hebben ontnomen.

Omstreeks Conicero ontmoette hij den Kolonel Amor aan de spits eener zwakke kolonne kavallerie, wien hij een dertigtal paarden ontnam.

Zavala is in het bevel over Biskajers door Torres vervangen.

De Junta bevindt zich te Lesaca.

— De dagbladen uit Bordeaux en Bayonne bevatten heden geene berigten uit Spanje, waardig om de aandacht bezig te houden, of het moest de reeds bekende tijding wezen van Zumala Carreguy's passeren van den Ebro. Men wist te Bayonne nog niet, dat hij over de rivier was teruggekeerd.

»Er is grond om te gelooven, zegt de Sentinelle, dat Mina in den loop der week het kommando over zijne troepen zal aanvaarden."

Geheel daarmede in strijd, zegt de Indicateur in eenen brief uit Bayonne van 20 dezer, hetgeen volgt:

»Generaal Mina zal zijn kommando nog zoo spoedig niet kunnen op zich nemen; men verzekert dat de brakingen hem op nieuw hebben overvallen. Dit doet zijne talrijke vrienden vreezen dat deze Generaal nimmer eenige werkelijke dienst zal kunnen verrigten.

»De Carlisten zijn gisteren in tegenwoordigheid onzer troepen de Spaansche posten aan de brug der Bidassoa komen aantasten."

— De Indicateur en de Sentinelle gewagen beide van eenen aanval, welke zoude ondernomen zijn tegen een door 150 soldaten der Koningin geëscorteerd konvooi. Na een weinig te zijn teruggedeinsd, hebben de christinos den moed hervat, en ondanks de pogingen van Iturilla, heeft dit geleide de bestemmingsplaats bereikt; alleenlijk zijn negen man, die [illegible] werd achtergel.

Bleven waren, gevangen genomen; een man, zegt de Indicateur, is door de rebellen doodgeschoten, doch de Sentinelle meent te weten, dat vijf urbanos in die schermutseling het leven hebben verloren.

— Onze korrespondent te Bayonne zendt ons dd. 19 dezer den volgenden brief toe, waarin het gedrag van Rodil niet zoo gunstig wordt beoordeeld als in het Journal des Débats:

» Hetgeen in het middenpunt van het tooneel des burgerkrijgs voorvalt is hoogst zonderling. In afwachting van Mina's komst is het leger der Koningin zonder eenig hoofd van naam. Volgens rangs-anciënniteit komt het kommando ad interim toe aan den Generaal Cordova, die hetzij door bescheidenheid, grootheid van ziel, of eenige andere reden, dat eerambt aan den Generaal Lorenzo heeft afgestaan, die van zijnen kant weinig gewigt stelt in het aanvaarden der lasten van zulk een gevaarlijk interregnum.

» Rodol heeft zich niet slechts verstoord getoond over zijne afzetting, maar hij heeft den geheelen staf, de bureaux der intendance, het geld, het slagtvee en de approviandering des legers, vijf bataljons infanterie en de gansche kavallerie met zich medegenomen, zoodat de gedetacheerde afdeelingen der nationale armee thans aan den loop der gebeurtenissen zijn prijs gegeven en gedwongen elk voor zich zelven te zorgen. Gelukkiglijk is dit misschien de eenige manier, welke in den tegenwoordigen oorlog eene kans van geluk aanbiedt; doch de waarheid is, dat het Spaansche leger verzwakt wordt door onderlinge verdeeldheid, die hetzelve geheel zal demoraliseren.

» Behalve de tusschen de constitutionnele en royalistische Officieren bestaande geschillen, heerscht er ook twist tusschen de guerilleros en hen, die in Amerika hebben gediend en die van het Schiereiland. Sommigen zijn geestdriftig, bijvoorbeeld Mina, anderen gelooven zich verlaagd door onder het bevel te staan van eenen man, die geene andere taktiek heeft geleerd dan die van zijn land te dienen.

» Geloof echter evenmin dat de guerilleros van het schiereiland en de overzeesche alle dezelfde geaardheid hebben, want zij weten zeer wel ter gelegener tijd eenen veldslag, ja zelfs een legerkorps op te offeren, om de blaam daarvan te doen vallen op eenen naam, die hun aanstootelijk is. Welligt zal het proces van Carondelet een voorbeeld geven van deze door Generaal Rodil volmaakt opgevolgde handelwijze. Wee den verdienstelijken gezagvoerder onder zijn bevel, die een voordeel behaalt, waarvan niet al de eer op den Amerikaanschen Veldheer (Rodil) zoude nederkomen, want binnen weinig tijds ware hij aan zijne wraak opgeofferd."

— De nieuwstijdingen, gisteren door de gouvernements-koeriers overgebragt en de particuliere brieven heden van de grenzen ontvangen, bevestigen hetgeen men reeds omtrent de bewegingen van Zumala-Carreguy wist, hij is den Ebro weder overgetrokken, om zijn kleinen bergoorlog te hervatten en het Carlismus op nieuw dienstbaar te maken aan de zucht tot onafhankelijkheid in de Baskische en Navarresche provincien. Het was hem gelukt in eenige Kastiliaansche dorpen wapenen op te ligten toen hij zich van nabij door eene grootere magt zag besteken, voor welke hij de vlugt moest nemen, terwijl hij evenwel zijne wijkplaats voor hen heeft weten te verbergen en zich bij Don Carlos heeft vervoegd. Gedurende zijne afwezigheid hadden Zavala en de Markies van Valdespina de uitvoering zijner militaire en administrative plannen willen verhinderen; hij heeft bewerkt dat zij in ongenade kwamen en hunne posten verloren. Dit verklaart tevens waarom Zalava in het bevel over de Biscayers door Torres is vervangen geworden, zoo als de officiele depeches van gisteren avond melden.

Don Carlos en Zumala-Carreguy gaan voort met zich geld te bezorgen op wat wijze zij het ook maar kunnen. Zij hebben 36 vrouwen doen opligten, welke niet zullen worden losgelaten dan na het storten der verschillende sommen waarop zij zijn geschat, en die naar haar vermogen zijn berekend; 18 dier vrouwen moeten 1000 francs geven.

Elisondo wordt nog steeds geblokkeerd. Bij een der laatste uitvallen heeft het garnizoen een gesneuvelden gehad.

Van eenen anderen kant wordt het winter en de oorlog in het gebergte zal weldra door de koude en den slechten staat der wegen worden gestremd.

— Er zijn zoo even koeriers uit Spanje aangekomen, men heeft nog geene bijzonderheden omtrent den inhoud hunner depeches, maar het volgende wordt mij stellig verzekerd: Op voordragt van den Heer Alava heeft de Kamer der Procuradores een harer leden, den Heer Burgos, uit haar midden verstooten, wegens ontrouw in het beheer van penningen tijdens hij Minister van Financien was.

DE FRANSCHE TAAL.

» Wij beroemen ons — zegt de schrijver der nieuwe voorrede van de hernieuwde uitgave der *Revue Encyclopedique*, om tot zijnen tekst te komen: het betoog namelijk van het voor de Fransche pers zoo allernadeeligst nadrukken in *Belgie*, *Zwitserland*, *Duitschland* en elders — wij beroemen ons, dat onze taal eene algemeene taal is; die zoowel in het noorden als in het zuiden, in het oosten als in het westen gesproken wordt; dat tegen haar nergens een tolregt bestaat, en dat in alle landen van *Europa*, in *Rusland, Polen, Holland, Duitschland*, en zelfs heden in *Engeland*, de Fransche taal het privilegie heeft de taal der *aristocratie* te zijn; de taal, die de lieden van den zoogenoemden *bon ton*, de hooge klasse, van den eigenlijken burger afscheidt. Welk een droevig privilegie! Ware het niet veel wenschelijker, dat zij de taal van alle volken, van het geheele Europesche volk ware, en dat de uitzonderingen der zoogeneemde lieden van den *bon ton* ophielden, door dat al, wat den naam van burger draagt, bij voorkeur Fransche sprake?"

Deze wensch van den bewusten Encyclopedist kwam ons, bij de lezing, al zeer anti-liberaal voor, en deed er ons de gevolgtrekking uit maken, dat de man of een volslagen vreemdeling in de buitenlandsche letterkunde is, of zich, om het belang der Fransche pers, tot het omhelzen van een eigenbatig gevoelen heeft laten verleiden, hetwelk het belagchelijke met het onmogelijke in zich vereenigt. Maar aan den anderen kant kwam het ons voor, dat de zoogenoemde hooge standen in de maatschappij, zoo in ons land als in *Rusland*, *Polen*, *Duitschland* en *Engeland* werkelijk zelve oorzaken zijn van zulk eenen hooggaanden nationaal letterkundigen trots. Schaamden die standen zich minder, tot hunne eigene oneer, hunne moedertaal; spraken de aanzienlijke *Russen*, *Polen*, *Duitschers*, *Engelschen* en *Hollanders*, bij voorkeur, in den omgang met hunne kinderen en tafelvrienden, de taal van hun land, dan zouden de Franschen nimmer op het verwaande denkbeeld hebben *kunnen* komen, om den wensch te koesteren, dat alle nationale talen voor de hunne achterstonden, en er in geheel *Europa* niet anders dan Fransch gesproken wierd. Wie zal het niet beamen, als onze Vaderlandsche dichter KLYN in zijn dichtstuk *de Vaderlandsliefde*, met diepe verontwaardiging, zegt:

't Volk dat zijn taal verwerpt, verschopt zijn Vaderland!

Er worden zoo veel pogingen aangewend, om den zoogenoemden gemeenen man te beschaven en te verlichten, maar zou het, tot behoud van het volkskarakter, tot behoud van ware nationaliteit, (in de burgerklasse, helaas! nog het allermeest en als bij uitsluiting te vinden) tot voorkoming der rampzalige overplanting van vreemde zeden en gewoonten op het jeugdige geslacht, niet wenschelijk zijn, dat er, zoo hier als elders; eveneens krachtdadige pogingen wierden aangewend, om de verfranschte volksklasse te methamorfoseren en van hare vreemdslachtigheid terug te brengen? Eene maatschappij, die zich daarmede uitsluitend wilde belasten, zouden wij zelfs voor nuttiger houden dan die *tot Nut van 't Algemeen*, om de eenvoudige reden, dat het kwaad altijd van de hoogere standen op de mindere wordt overgeplant en nooit van de mindere op de hoogere; en ten andere, omdat de aanzienlijken het voorbeeld van ware vaderlandsliefde en nationaliteit *behooren* te geven, zal het volk daarop den hoogsten prijs blijven stellen. Gaat dit voorbeeld te loor door het overdreven najagen van al wat vreemd is, dan houdt de geheele natie, na verloop van korte jaren, op, den naam van onafhankelijke, vrije natie te verdienen, dan houdt zij op, waardige erfgenamen te zijn van hetgeen roemvolle voorouders haar hebben nagelaten; dan gaat eindelijk het land zelve te gronde door den overheerschenden invloed van vreemden. In plaats van de wenschvervulling van den Franschen Encyclopedist verwezenlijkt te zien, wenschen *wij* dus liever, dat de dwazen in den lande van hunne dwaasheid spoedig wederkeeren.

DE TELESKOOP.

In een waggelend schip valt meestal diegene, die stil staat, zeer zelden, die zich beweegt.

De armee zegt menigmaal, zuchtende: « De rijke kan alles!" — Geef dien zuchtende als dan ten antwoord: » Behalve volmaakt gelukkig zijn."

Op den breeden weg der dwaasheid, waar men soms met één, twee vier en dikwijls ook met zes paarden rijden kan, het zij in den draf of in galop, worden wij, bijaldien geene eigenwillige blindheid ons het gezigt benevelt, gewoonlijk, zigzagsgewijze naar den tempel der ware levenswijsheid gevoerd.

Iemand, die ons niets kwaads van de menschen weet te zeggen, is ten minste in zoo verre eerlijk, dat hij ons toont, slechts naar waarnemingen bij zich zelven te oordeelen.

Men hoort de menschen dikwijls zeggen: » die man is niet regt wijs!" maar dit gezegde sluit niet zelden de beteekenis in: » die man is geen werktuig."

De mensch is tot onheil geboren! Hoe hulpeloozer hij is, des te meer is hij vatbaar voor zedelijke godsdienst.

De mensch bestaat door waarheid. — Verzaakt hij de waarheid, dan verzaakt hij zich zelven. Die de waarheid verzaakt, veracht zijn eigen ik.

Zich niet wreeken, ook dan niet, wanneer zelfs wraak op regtvaardigheid gegrond ware, is edel, verheven. Maar den beleediger beminnen, hem met geheime weldaden in zijne ellende te verkwikken — is meer dan edel, is hemelsch!

Het is eene les der oudste wijsgeeren, wier betrachting wij ten huidigen dage nog eens veilig de onze mogen maken: » Onze tong zij nimmer vaardiger in het uiten onzer gevoelens, dat onze gedachte in derzelver ontwerping!

Het menschelijk leven is eene leerschool, waarin de oudsten van dagen nog altijd stof genoeg vinden, om zich in vermeerdering van kennis te volmaken.

Even gelijk stormen en onweders derzelver nuttige gevolgen hebben, zoo zijn rampen en tegenspoeden niet zelden nuttige hulpmiddelen tot zedelijke verbetering van den mensch.

Ter Drukkerij van GEBROEDERS SERRES.